

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
בזרה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בוראפעשט)

גליון ט'
צ'
שבת הגדול

על פי הבאר

על אף היות רבינו צעיר לימים כשהתיישב על כס ההנהגה, הנהיג את מלכותו ביד רמה, ולימד את בני יהוד"ה קשת במלחמתה של תורה. מכל קצווי ארץ נהרו לשמוע את דברי תורתו ואמרות קדשו שהיו מעוררים כל לב ונפש לעבודת השי"ת ולתיקון המידות כשאת המקראות והמדרשים דורש היה רבינו כמין חומר.

רבינו היה מרבה לומר דברי תורה ושיחות קודש עד שבמשך שבת אחת היה דורש כעשרים פעמים מדברות קודשו בלהבת אש. (כדרכם של אבותיו הקדושים לא העלה על הכתב את דברי תורתו וגם שומעי לקחו לא כתבו אותם. בידינו נשתייר רק מה שרשם אחד מגדולי חסידיו למזכרת וחלק גדול מד"ת אלו נאמרו במשך ג' שבתות בלבד). בפרט היה רבינו מעורר ודורש במעלת מידת השפלות והענווה שהיא ראש ועיקר לכל המידות הטובות ועל עניין זה יסד הרבה מאמרותיו.

בד בבד לא הניח רבינו את ידיו מלחק ולאמץ ברכי עניים ונדכאים ועסק בצדקה וחסד באופן מופלג. הון רב פיזר לצרכי צדקה ואת כל כספי הפדיונות שקיבל מאנשי שלומו מסר לנזקקים.

ביותר זרחה שמש צדקו בעת אשר ברח למדינת אונגאריין בזמן מלחמת העולם (כפי אשר יסופר להלן), ושם הקדיש את כל כוחותיו להקים בית מחסה לפליטים שברחו מחמת הצר המציק ולספק להם את כל צרכיהם. לעצמו מיאן ליהנות מממון שהעתירו עליו נגידיים מאנשי שלומו והעביר הכל לפליטים שהיו חסרי כל. אף הלך בעצמו לבעלי נכסים לקבץ נדבות ליבם למען מטרה זו, והללו שהכירו בנקיון כפיו ומסירות נפשו למטרה זו סיעוהו בעין יפה וברוח נדיבה.

המשך יבוא בעז"ה

דבר ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת וכו' והנותר מבשר הזבח וכו' באש ישרף (ז, טו-טז)

הנה זה ידוע שיש שתי מדרגות בכוונת האכילה^א. הא' כפי שמבואר בספרי המקובלים (ספר הכוונות כוונת האכילה ובטעמי המצות וכן בשער המצות פד' עקב) שעיקר כוונת אכילה להעלות הניצוצות הקדושים^ב והוא כמו קרבן^ג בסוד "צדיק אוכל לשובע נפשו" (משלי יג, כה), ומדרגה הב' כפי שמבואר ברמב"ם (הל' דעות פ"ג ה"ב) לאכול בכדי שיהיה לו כח לעבוד את השי"ת.

וזה רמז לנו הכתוב, ביום הקריבו את זבחו יאכל - היינו שיאכל בכוונה טהורה להעלות הניצוצות הקדושים ויהיה האכילה כמו קרבן זבח וזהו מדרגה א', או עכ"פ למי שאינו בר הכי צריך לאכול עפ"י כוונת הרמב"ם שיהיה לו כח לעבוד את השי"ת בתורה ותפילה ומעשים טובים על ידי כח האכילה. וזהו וממחרת - שיהיה לו כח לעבוד את ה' ביום מחר וזה מדרגה ב', אבל אם אין אוכל עפ"י כוונת הנ"ל אלא אך לשם אכילה גסה למלאות תאוותו על זה אמר הכתוב והנותר וגו' באש ישרף - היינו אם כל אכילתו היא רק בבחינת מותרות, צריך ללבן עצמו באש הגיהנום לכפר בעדו השם יצילנו^ד.

(דגל מזנה יהודה צו בשם הרה"ק ר' אורי מראהטין)

^א ראה בילקוט אוהב ישראל שכ' (בערך שינה) שיש באכילה ובשינה ג' מדרגות: עיקר, תוספות ומותרות.
^ב ראה מאור ושמש פר' מקץ (ד"ה ועתה ירא פרעה) "כי העיקר האכילה הוא להעלות הרחמיניות שבאותו דבר מאכל למקום שרשו למקום עליון".
^ג עיין בבאר מים חיים פר' תרומה (ד"ה ועשית שולחן) בתה"ד כי הן נודע וכבר בארנוהו כמה פעמים אשר עיקר אכילת האדם הוא בכדי לברר מתוכם כל בירורי ניצוצי הקדושה, ושם ובזה הם כמעשה הקרבנות ממש וכו' ואז נעשה למעלה בחינת הקרבן ממש.
ובמאור עיניים פר' מטות (ד"ה וזהו) כי באמת זה שמעלה הניצוצות ע"י אכילתו נקרא קרבן, שמקרב ומייחד ניצוצי הקדוש לשרשו.
^ד וראה בבאמ"ח בראשית (ד"ה ויאמר אלוקים) בתה"ד כי האוכל למלאות בטנו ותאוותו הנה מפסיד הניצוצי הקדוש ההוא המחיה את המאכל ומורידו עד שאול תחתית ולא ירום ראש להתקשר אל צור מחצבתו.

מבאר הישועות

מספר ידידנו מוה"ר י. פ. הי"ו:

בחודש ניסן בשנת תשפ"ב לרגל בין הזמנים היינו קבוצת ידידים בעיר בודאפעשט יצ"ו. אחד מהחברים שמע ממכריו על סגולת ציון רבינו הציע שנעבור דרך שם ונשפוך שיח להיושע בדבר ישועה ורחמים.

שאר בני הקבוצה ואני בתוכם לא שמענו מעולם על סגולה זו ושקלנו אם נוכל להגיע לשם במסגרת הזמן שהיה לנו, וידידנו המשיך להפציר בנו ולספר שרבים נושעו שם בכמה עניינים ובפרט בענייני זיווגים.

אני טענתי בבדיחותא שאיני נצרך לזיווג אך החברים השיבו שהרי יש לי אחות בפרק השידוכין ואם כן ניסע איפה ונעתיך בעדה.

למעשה פנינו לשם, אמרנו פרקי תהלים ושפכנו שיח לישועות בכל העניינים. אכן גם הזכרנו במיוחד את שמה של אחותי לזיווג הגון בקרוב.

והנה חלפו עשרים ימים, מיום אל יום, וברוב שמחה וגיל באה אחותי בקשרי שידוכין בשעה טובה ומוצלחת כשאני זוכה לסייע בשידוך, ואז נוכחתי לראות בעיניי בגודל הסגולה להשתטח על קבר רבינו.

הגליון ו'ל בסיועו של
מוה"ר שלימה בן מאטיל הי"ו
זכות רבינו תעמוד לו להצלחה בכל העניינים

הוצאות הגליון נתנדבו
לזכות שמחה בונם בן שרה צירל
לזיווג הגון בקרוב

באר המעשיות

"ידיו תביאנה את אישי ה'" (י, ל)

סוחר אחד מחסידיו של הרה"ק ר' ארון לייב מפרעמישלאן זי"ע נסע פעם לדרכו לרגל מסחרו והוצרך לעבור דרך עיר לזענסק. חשב הסוחר בדעתו, הלא ממקום מגורי לזענסק יש כמה וכמה פרסאות ואימתי תהיה לי עוד הזדמנות להכיר את צדיק הדור, הרבי רבי אלימלך זי"ע, אשבות איפה בתוך העיר ואזכה לקבל את פני הצדיק. ויהי ביום השישי הלך למרחץ לרחוץ עצמו לכבוד שבת, ואח"כ פנה לקבל שלום מאת הרבי ר' אלימלך. הרבי נתן לו שלום והקשה לו, הלא אתה מחסידי הרב מפרעמישלאן. אמור נא לי, מדוע רבך הוא בעל גאווה גדול כזה? ושוב חזר ואמר בפני כל באי ביתו, בעל גאווה גדול שכזה! בעל גאווה גדול שכזה! כן במשך השבת ככל הסעודות דיבר הצדיק מזה שהרב מפרעמישלאן הוא בעל גאווה גדול וכביר והזכיר זאת שוב ושוב. הסוחר, שבתחילה היה לו תענוג והנאה שזכה להכיר את צדיק הדור נהפכה לו שמחתו לתוגה ולצער שהר"ר אלימלך מבזה את רבו הקדוש כל כך. קודם שפנה לדרכו, כשנכנס ליטול ברכת פרידה מהר"ר אלימלך, חזר הצדיק ואמר לו, כשתבוא לביתך תאמר לרבך בשמי שבל יהיה בעל גאווה גדול שכזה.

כששב הסוחר לביתו, נצטער הרבה ולא ידע מה לעשות. הרי בודאי ישאל אותו רבו כדרכו תדיר מה נעשה עמו בדרך, ויהיה איפה מוכרח לספר שביקר בחצר קדשו של הרבי ר' אלימלך. ואז בודאי יבקשו הרבי שיספר את אשר שמע וראה ויהיה מוכרח גם לספר את דברי הר"ר אלימלך עליו ולמלא שליחות הדברים שביקשו הר"ר אלימלך למסור, ואיך יהי' להוציא דיבורים אלו מפיו? אח"כ נמלך בדעתו שהר"ר אלימלך ציווהו במפגיע למסור את דבריו לרבו, ואם כן יעבור עליו מה הוא יקיים את ציווי הצדיק. ואמנם כן עשה וסיפר לרבו את כל אשר נעשה עמו. כששמע הצדיק מפרעמישלאן שכך אמר עליו הר"ר אלימלך שהוא בעל גאווה גדול התחיל להתמרמר מאוד ואמר, מי יודע באיזה חטא חטאתי לפני ה' ואיזה פגם ראה בי הצדיק מליזענסק, ומשלא מצא התמרמר עוד יותר ונאנח, הרי כל כך גרוע אני שאפילו איני רואה ומרגיש בגודל פגמי נפשי ומעשי הרעים. עד שהחליט הרב מפרעמישלאן שמוכרח הוא לנסוע לזענסק להתייצב לפני הר"ר אלימלך ולהתחנן מלפניו שיוורה לו הדרך על מה לשוב בתשובה.

קרא איפה לזוגתו הרבנית ואמר לה, הנה הצדיק מליזענסק רואה בי שחוטא ופושע אני, ועליי לנסוע אליו להתוודע את החטא אשר חטאתי אולי אזכה לשוב בתשובה שלימה. אך רחוקה הדרך לזענסק ואין בי הכוח לשרת את עצמי בדרך ובעיר מבלי סיוע ומה אעשה? ענתה הרבנית שהיא תסע עמו ותשרתו בכל העניינים. כך עשו, שכרו עגלה ונסעו לשם במשך כל השבוע עד שביום השישי הגיעו למחוז חפצם. אמר הצדיק להרבנית שתלך לקנות יין לקידוש, לחם משנה ושאר צרכי שבת, כי בהיות והוא חוטא בודאי לא ירצה הר"ר לקבלו על שולחנו. הלכה הרבנית לשיוק וקנתה את כל צרכי שבת והוא הלך לבית הטבילה לטהר עצמו לכבוד השבת. לאחר מכן הלך לבית הר"ר אלימלך לקבל הימנו שלום, ומצא שם קהל רב שהמתינו ליטול שלום. נדחק הצדיק בין כל הבאים וכפף ראשו שלא יראה הצדיק מפניו וכך הושיט את ידו. הר"ר הבחין מיד שזהו הצדיק ר' ארון לייב והתחיל לחפשו, אך הוא כבר פנה הלך לו לבית הכנסת להתפלל ומשם שב לאכסניה שלו.

והר"ר אלימלך פקד על משמשיו ועל החסידים שילכו ויחפשו אחריו בכל העיר. הלכו וחזרו והשיבו שלא מצאוהו. והר"ר עומד וטוען כנגדם "אורח כר' ארון לייב נמצא בעיר ולא יסב על שולחני?" ושוב ציווה שילכו מאכסניה לאכסניה בכל רחבי העיר עד שימצאוהו ויביאוהו אליו. הלכו שוב ובדקו היטב עד שמצאוהו בבית ישן אחד בקצה העיר שם התאכסן אצל מלמד אחד, הודיעו לו שהרבי ממאן להסב לשולחנו בלעדי ונטלו אותו והביאוהו אל הרבי. כשראה אותו הר"ר שמח מאוד והושיבו בסמוך אליו בראש השולחן וכיבדו ביותר. בתוך הסעודה שוב חזר על הדיבורים הללו ואמר, הנשמע כזאת שר' ארון לייב יהיה בעל גאווה כזה? וכך חזר ואמר כמה פעמים בכל הסעודות.

אחר השבת נכנס הצדיק מפרעמישלאן אל הר"ר אלימלך לרגל ברכת הדרך, ושאל אותו מהי הגאווה הגדולה שהוא רואה עליו. השיבו הרבי, היש גאווה גדולה מזאת שאליהו הנביא אשר בא אליי כסדר מתלונן לפני שהוא רוצה ללמד את כבודו תורה מן השמים וכבודו מסרב? הלא כמה צדיקים משתוקקים לבוא למעלה זו וכבודו דוחה זאת כלאחר יד. השיבו ר' ארון לייב שאע"פ כן אינו חפץ בזאת משום שרוצה לעמול ולהתיגע על התורה בעצמו, ולקנות תורתו בעשר אצבעותיו. אז בירכו הר"ר אלימלך ופטרו לשלום, והצדיק ר' ארון לייב שב לביתו לעבוד עבודתו ביגיעה עצומה כמקדם.

(סיפורי חסידים)